

به نام خدا

چهارچوب راهبرد سیاست جهش تولید در بخش کشاورزی

الف- رفع موانع موجود برای فعالیت های تولیدی

ب- جهت گیری امکانات دولتی و غیر دولتی برای جهش تولیدات در بخش کشاورزی

پ- شفاف سازی سیاست های حمایت از تولید و تولیدکننده در بخش کشاورزی

ت- راهکارهای تسهیل امور تولید و صادرات محصولات بخش کشاورزی

ث- شناسایی ظرفیت های منابع تولید شامل آب، خاک، شرایط اقلیمی، سرمایه، زیر ساخت های تولید، منطقه بندی تولید محصول (الگوی کشت) با مناسب ترین ضریب بهره وری آب و خاک و شرایط اقلیمی برای تحقق توسعه پایدار بخش کشاورزی

ج- تامین نیازهای به موقع بخش کشاورزی متناسب با حساسیت های حیاتی گیاهان، دام، طیور و آبزیان

چ- تامین تکنولوژی تولید شامل ماشین آلات و ادوات، نهاده های کشاورزی، علوم و فناوری تولید، تحقیق و پژوهش، آموزش و ترویج، تبادل موفقیت های کشاورزان به یکدیگر و کاربرد روش های پیشگیری از ضایعات محصول

ح- مدیریت تولید مبتنی بر ساماندهی امور تولید، برنامه ریزی، تامین اعتبار، تصمیم گیری مشارکت جویانه، ساختار تولیدات به صورت انفرادی، گروهی، تعاونی و شرکتی، تامین خدمات کشاورزی، ایجاد ظرفیت های ذخیره سازی و نگهداری محصول، صنایع تبدیلی و فراوری، تنظیم بازار و نظارت و ارزیابی و کاربرد بازخوردهای نظارتی

خ- نیروی انسانی کارآمد مشتمل بر کارآفرینان، مدیران، مشاوران، محققان، متخصصان، مروجان و کشاورزان

د- بیمه محصولات کشاورزی و جبران خسارت حوادث غیر مترقبه

الف- رفع موانع تولید

تاکنون در مورد رفع موانع تولید گزارشات و نظرات متعددی ابراز گردیده و در مواردی منجر به وضع قوانین و مقررات نیز شده است ولی تولیدکنندگان و دست اندرکاران امر تولید از موانع و دست اندازهای مسی ر تولید گله دارند در مواردی که قوانین و مقررات در رفع موانع تولید وضع گردیده احتمالاً در اجرا و دستگاه های اجرایی شرایط لازم حاکم نگردیده است و در مواردی که مستلزم اصلاح قوانین موجود و یا وضع قوانین جدید می باشد هنوز دولت و یا مجلس به آن نپرداخته اند، همچنین ن ممکن است تولیدکنندگان نسبت به اجرای قوانین و مقررات وضع شده به طور کامل مطلع و یا توجیه نشده باشند . به عنوان مثال یکی از مشکلات تولیدکنندگان در بخش کشاورزی دلالتی و واسطه گری است که موجب خرید محصول با قیمت نازل از کشاورزان و فروش به قیمت بالا به مصرف کنندگان می شود و این مشکل کماکان لا ینحل مانده است یا عرضه نهاده های کشاورزی و ماشین آلات به تولید کنندگان که با قیمت بالا و با روند صعودی قیمت همیشه مواجه بوده است.

مشکل دیگر تسهیلات بانکی است که منجر به بدهکاری کشاورزان و انباشت بدهکاری آن ها می شود و حوادث مختلف نظیر سرمای شدید، گرمای زیاد، سیل، طوفان، تگرگ، ملخ، آفات و بیماری های نباتی و حیوانی و قطعی برق و خاموشی چاه های کشاورزی و ... سرمایه تولیدکنندگان را به فنا می برد ولی امکان جبران آن ها به میزان خسارات واقعی وجود ندارد و حمایت های تسهیلات اعتباری نیز راه گشا نمی باشد و به نظر می رسد ایجاد صندوق ملی پشتیبانی از تولید با مشارکت عمومی به ویژه تجار و بازرگانان و بنگاه های اقتصادی بتواند کمک موثری به آسیب دیدگان ناشی از عوامل مذکور بنماید و سرمایه از دست رفته آن ها را به تدریج ترمیم نماید.

در این جا ن یازی به تکرار مورد به مورد موانع تولید که در جراید کشور منعکس گردیده نیست و تولیدکننده ای در عبارتی گویا بیان نموده که نیازی نیست دولت دست ما را بگیرد بهتر است پای ما را ول کند.

موانع تولید را با همفکری تولیدکنندگان باید برطرف نمود نه با سوداگران شهرنشی که سودجویی را هدف اصلی خود قرار داده اند و در تلاش اند منافع خود را به صورت ممکن افزایش دهند

آموزش سراسری کشاورزان از طریق صدا و سیما و برگزاری دوره های آموزشی مورد نیاز در مناطق کشاورزی و تولیدی برای تولیدکنندگان و ایجاد موسسات و تشکل های اعتباری، تجاری، اقتصادی، خدماتی

و با سهامداری تولیدکنندگان و ورود آنها به بازار بورس در هر میزانی که برای آن ها مقدور باشد و ایجاد سبب درآمدی مطمئن تر برای تولیدکنندگان موجب تحولی در وضع اقتصادی آن ها و ایجاد زمینه های آماده تر برای کاربرد دانش و فن آوری های نوین کشاورزی در فعالیت های تولیدی آن ها خواهد بود

ب- جهت گیری امکانات دولتی و غیر دولتی برای جهش تولید در بخش کشاورزی

۱- جهت گیری اعتباری

برای جهش تولید در بخش کشاورزی جهت گیری امکانات اعم از دولتی و غیر دولتی می بایست به نحوی باشد که روستاییان را در روستاها ماندگار کند و جوانان روستایی را به فعالیت های تولیدی ترغیب نموده و فعالیت های کشاورزی را از نظر اقتصادی مقرون به صرفه نماید در این راستا پیشنهاد می شود یارانه های پرداختی به ساکنان روستا افزایش یابد و یارانه های شهری کم رنگ شود همچنین موسسات خیریه متعددی که در شهرهای بزرگ وجود دارند می بایست حمایت های خود را به سوی روستاییان سوق دهند و امکانات مورد نیاز آن ها را فراهم سازند تا ضمن جلوگیری از اشتغالات کاذب و حاشیه نشینی ، مشاغل تولیدی و فراوری در مناطق روستایی گسترش یابد و جهش تولید محقق گردد

در کنار موسسات خیریه، موسسات اعتباری قرض الحسنه باید در روستاها دایر و متناسب با نیازهای اعتباری تولید، اقدام و شبکه بیمه کشور محصولات کشاورزی و باغات و ابزار و ادوات تولید را تحت پوشش بیمه قرار دهند و پوشش بیمه ای روستاییان را در زمینه های بهداشت و درمان، عمر، آتش سوزی و غیره تکمیل نمایند و با حمایت موسسات خیریه و سازمان هایی نظیر اوقاف، آستان قدس، موسسات تحت پوشش ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) و بنیاد مستضعفان و کمیته امداد و مشارکت دولت این امر خدا پسندانه و ضروری را محقق سازند و آسایش و ایمنی را در روستاها پایدار و زمینه رونق اقتصادی و رقابت در تولید را فراهم نمایند و به این ترتیب جوانان روستایی را به فعالیت و اشتغال در امور کشاورزی و تولید ترغیب و دلبستگی آن ها را به زادگاه خود تقویت نمایند و از سوی دیگر با محدود کردن اشتغالات کاذب که در اغلب چهار راه های

شهری بخصوص کلانشهرها مشاهده می شود دامنه این گونه اشتغالات را کاهش دهند و رسانه های محلی و صدا و سیما نیز با برنامه های فرهنگ سازی، توسعه فرهنگ کار و اشتغال، موفقیت جوانان روستایی در امر تولید، فعالیت های اقتصادی مختلف روستایی و چهره سازی از این جوانان را تدوین و به اجرا درآورند و جهت گیری های تبلیغاتی صدا و سیما از تبلیغات گسترش مصرف به تبلیغات موثر در امر تولید و در کنار آن به تبلیغات مصرف تولیدات داخلی بپردازد و کمک های مردمی، که معمولاً از روی دلسوزی و ایمان و کمک به هم نوع سرچشمه می گیرد و به شیشه پاک کن ها و گل فروشان و دست فروش هایی که چیزهای مختلفی

سر چهارراه ها عرضه می کنند در حسابی و یا صندوقی جمع آوری و به همین جوانان در فعالیت هایی که در زادگاهشان عهده دار شده اند بابت حمایت های عمومی از تولید به آن ها پرداخت شود و مناظر ناپسند موجود چهارراه های شهری که از بچه های چند ساله تا پیرمرد هفتاد ساله برای کسب درآمد هر یک به نوعی اقدام می نمایند بر طرف و غرور و حرمت این افراد حفظ و مورد تحقیر قرار نگیرند و در عوض با کسب مهارت در فعالیت هایی که در زادگاهشان خواهند داشت به نیرویی اثر بخش و برجسته مبدل و در جامعه سربلند باشند . حمایت دولت و مردم برای تحقق این امر چاره ساز خواهد بود و شکل دهی فرهنگ عمومی توسط رسانه ها، صدا و سیما و شبکه های مجازی در این سمت و سو خدمت بزرگی نه تنها به این عزیزان ی که به ناچار به اشتغالات کاذب روی آورده اند خواهد بود بلکه خدمت بزرگی به سلامت، امنیت و پویایی جامعه می باشد . مشکل زنان سرپرست خانوار نیز از طریق پوشش بیمه زندگی همسر با کمک های دولت در مناطق شهری و روستایی تا حد قابل توجهی قابل حل خواهد بود تا چنانچه در حادثه ای به هر دلیلی شوهری از میان برود، همسرش و خانواده اش متلاشی و بی پناه نگردد بلکه آبرومندانه سامان زندگی آن ها حفظ و تداوم یابد

۲ جهت گیری سرمایه گذاری

لازم است زمینه های سرمایه گذاری در مناطق روستایی بررسی و ضرورت های سرمایه گذاری دولتی و غیر دولتی مشخص و مشوق های سرمایه گذاری در مناطق روستایی احصا و با سرمایه گذاری لازم زیر ساخت توسعه روستایی را نیز کامل نمود . در واقع جهت گیری سرمایه گذاری می بایست به سمت مناطق تولید برای تامین زیر ساخت ها، پشتیبانی از تولید و استمرار تولید و تحصیل ارزش افزوده بیشتر و رونق کسب و کار در این مناطق سوق داده شود و سود سرمایه گذار نیز به نحوی تضمین گردد

۳ جهت گیری کسب و کارها

کسب و کارها متناسب با ظرفیت های تولیدی، معدنی، گردشگری، تجاری، صنایع و ... در مناطق مد نظر قرار گیرد و بر اساس نیازهای مرتبط با این ظرفیت ها سامان داده شود و مبتنی بر جامع نگری منطقه ای و پاسخگویی به بازارهای داخلی، منطقه ای و بین المللی برنامه ریزی لازم انجام شود و از این طریق دامنه کسب و کارهای کاذب محدود و کسب و کارهای ضروری و علمی آموزشی و هنری و خدماتی و فناورانه توسعه داده شود.

۴ جهت گیری عمرانی

طرح های عمرانی نیز می بایست در جهت فراهم کردن زمینه های لازم برای استفاده از ظرفیت های تولیدی، معدنی، صنعتی، گردشگری و ... مناطق تهیه و اجرا گردد و در راستای تداوم بهره برداری از منابع تولیدی مذکور به کار گرفته شود.

۵ جهت گیری صنعتی

جهت گیری صنعتی می بایست بر اساس ظرفیت های منطقه ای، بازارهای هدف، خلق ظرفیت های جدید، تکمیل زنجیره های تولید، خطوط جاده ای، ریلی و بندری و امکانات جذب و حفظ نیروی انسانی و کمیت و کیفیت محصولات تولیدی و فراوری در صنایع تبدیلی سامان داده شود

۶ جهت گیری فرهنگی

جهت گیری فرهنگی در راستای ایجاد عشق و علاقه به کار، تبلیغ کارآمدی، تنفر از بی کاری، احترام به کار و کارگر و تولیدکننده و تضعیف روحیه دغلکاری و کم کاری و بی حوصلگی و عزیز شمردن شاغلین در هر رده و مرتبه ای از فعالیت های جاری و اهمیت دادن به کارهایی که کم اهمیت شمرده شده و به همین دلیل انگیزه اشتغال را در این کارها کاهش داده است و ارزش دادن به شغل در همه رده ها و مهم دانستن کار همه شاغلین و مطرح کردن شاغلین همه رده های کلری در برنامه های صدا و سیما و رسانه ها و زدودن ذهنیت های غبار گرفته از بدبینی نسبت به برخی کارها و ارج نهادن به هر نوع فعالیت ضروری فردی و اجتماعی و به طور کلی توسعه فرهنگ کار و تلاش در همه زمینه های مورد نیاز جامعه

۷ جهت گیری جمعیتی

جهت گیری جمعیتی بر اساس جهت گیری های اعتباری، سرمایه گذاری، کسب و کارها، عمرانی، فرهنگی و آموزشی می بایست به مناطق کم جمعیت سوق داده شود به نحوی که هرم جمعیتی در مناطق مختلف متعادل و توزیع جمعیت متناسب با امکانات و استعدادهای آمایش سرزمین و خلق امکانات و ظرفیت های جدید برای مناطق کم جمعیت صورت پذیرد و روحیه ملی در جوامع تقویت و حس برادری و داشتن سرنوشت مشترک در عموم مردم تقویت گردد و شعار ایران سرای من است برای هر ایرانی افتخار آمیز و غرور انگیز

گردد. بنابراین اقدامات مسکن ملی می بایست در این راستا قرار گیرد و از اجرای طرح هایی که منجر به توسعه حاشیه نشینی می شود پرهیز شود

۸ جهت گیری آموزشی

چه بسا استعداد های زیادی در مناطق روستایی وجود دارد که با آموزش شکوفا و در سطح ملی برجسته شود. لیکن به دلیل محرومیت فرزندان روستایی از سیستم آموزشی مناسب این استعداد ها کم اکان خفته بماند و جامعه نتواند از آن ها بهره مند شود لذا ایجاد مدارس دولتی به ویژه مراکز آموزشی که توسط خیرین بزرگوار دایر می گردد چه بهتر که در مناطق روستایی دایر و علاوه بر کمک به شکوفایی این استعداد ها به توسعه روستا و ماندگاری روستاییان و کاهش حاشیه نشینی شهری کمک شود و جامعه از تبعات زیانبار حاشیه نشینی نیز نجات یابد.

۹ جهت گیری های ارتباطی و اطلاع رسانی

در جهت گیری های ارتباطی و اطلاع رسانی لازم است به هر صورت ممکن تولید کنندگان را تشویق و کار و تلاش را تبلیغ و آن ها را در جامعه سرآمد و نقش آن ها را برجسته ساخت و عشق و علاقه همگانی را برای کسب و کارها و تولید فزونی بخشید و رضایت قلبی در داشتن کار و صرف نظر از نوع آن در جامعه بوجود آورد و انجام فعالیت را توسط جوانان در مناطق روستایی به زیبایی و با نشاط و به دور از آلودگی هوا و دغدغه های شهری نشان داد و به جای نمایش فیلم هایی که بد آموزی در ارتباط با اعتیاد، فحشاء، دزدی، شرارت ، دغلکاری و جهل گستری موج می زند، فیلم هایی از زندگی سالم، با صفا و لذت بخش برای جوان روستایی و زندگی با آرامشی مثال زدنی و امید به آینده ای روشن و اخلاق و معنویتی تاثیرگذار تهیه و به نمایش گذاشت و از ثمرات تلاش آن ها و بهره مندی جامعه از تولیدات مواد غذایی گرفته تا صنایع دستی و ... به آن ها ارایه نمود و نقش بارز آن ها را در تامین کالاهای اساسی، کالاهای صادراتی و کالاهای مورد نیاز جامعه بازگو کرد.

۱۰ جهت گیری بهداشتی و ایمنی

علیرغم این که محل کار و تلاش روستاییان از ویژگی هایی از جمله هوای پاک، نبود آلودگی های صوتی و عصبیت های ترافیکی و دغدغه های اجاره نشینی و چشم و هم چشمی ها ی فامیلی و همسایگی برخوردار است و علاوه بر آن ، سوخت و ساز مناسب سیستم بدن ناشی از کار و تلاش و حس همکاری و همیاری با یکدیگر، جوامع روستایی را از نظر جسمی و روانی در شرایط بهتر از جوامع شهری قرار داده، با این حال در

ارتباط با بیماری های ویروسی، زایمان، حشره زدگی، زخم و یا شکستگی ناشی از حوادث کار و ... نیاز به درمان دارند لذا تامین امکانات درمانی و بهداشتی آن ها به صورتی باید انجام شود که امکان دسترسی مثلا چند روستا به یک مرکز بهداشت و درمان فراهم و زمینه دسترسی چند بخش به یک مرکز تخصصی بهداشت و درمان امکان پذیر باشد.

پ- شفاف سازی سیاست های حمایت از تولید و تولیدکنندگان در بخش کشاورزی

۱- سیاست های حمایت از تولید و تولیدکننده در قالب قوانین، ضوابط و مقررات به صورت شفاف تعریف و در دسترس عموم قرار گیرد و عملی شدن هر یک از قوانین، ضوابط و مقررات حمایتی مورد ارزیابی سالانه واقع و ضعف و قوت هر یک مشخص و در رفع آن ها در اصلاح و تغییر ضوابط و مقررات ملی قوانین مد نظر قرار گیرد.

۲- معافیت های مالیاتی برای تولید محصولات کشاورزی و معافیت های صادراتی، گمرکی و حقوق دولتی این محصولات در ارتباط با تنظیم بازار داخلی و یا پایین نگهداشتن قیمت محصولات اساسی برای مصرف داخلی و مبالغ مربوط به هر مورد محاسبه و به عموم مردم اعلام شود

۳- مکانیزم تولید رقابتی از نظر کمی و کیفی با الزامات مادی، فنی و مدیریتی می بایستی تدوین و مشوق های تولید رقابتی احصا و مبالغ ریالی و یا کالایی مشوق ها، در هر مورد مشخص و مورد عمل قرار گیرد و اضافه درآمد حاصل از تولید رقابتی محاسبه و تراز هزینه و درآمد آن تهیه و به جامعه اعلام گردد و منافع تولیدات رقابتی هر چه بیشتر روشن و تولید رقابتی در بین کشاورزان گسترش یابد

۴- مقادیر یارانه های پرداختی برای نهاده های کشاورزی و نیز جبران خسارت ناشی از حوادث غیر مترقبه و مبالغ سهم دولت در بیمه محصولات کشاورزی و تسهیلات پرداختی به کشاورزان می بایست در مقاطع شش ماهه و یا سالانه تهیه و برای اطلاع کشاورزان در رسانه های عمومی منعکس گردد

۵- مبالغ مربوط به خریدهای تضمینی محصولات کشاورزی به ویژه کالاهای اساسی و نقش آن در ثبات قیمت ها و پیشگیری از نوسانات قیمتی محصولات کشاورزی و نیز هزینه های تامین این وجوه مشخص و به اطلاع عموم برسد.

۶- هزینه های مربوط به انتقال تکنولوژی و فناوری های جدید و دست آوردهای تحقیقاتی و پژوهش های کاربردی برای افزایش کمی و کیفی محصولات و نقش آن در کاهش قیمت تمام شده به نحو ممکن به طور سالانه اعلام گردد.

۷- هزینه های مربوط به ترویج دست آوردهای تحقیقاتی و پژوهش های کاربردی برای استفاده کشاورزان و ثمرات کاربرد نتایج این گونه پژوهش ها و گسترش کاربرد این نتایج محاسبه و حسب مورد گزارش آن ها ارایه شود.

۸- میزان سرمایه گذاری های انجام شده برای تامین زیر ساخت های تولید محصولات کشاورزی و آثار آن بر میزان اضافه تولید و بهبود کیفیت محصولات و افزایش درآمد کشاورزان و ارتقای معیشت آن ها محاسبه و نقش این گونه سرمایه گذاری ها و سهم آن در افزایش کمی و کیفی محصول مشخص گردد.

۹- تعرفه های محصولات صادراتی و وارداتی مبتنی بر شرایط اقلیمی، پیش بینی میزان تولید، شرایط بازارهای جهانی، تعادل قیمت در بازار داخلی، حفظ بازارهای صادراتی، رفع کمبودهای داخلی و تنظیم بازار و ثبات آن معین و از اقدامات و تصمیمات فی البداهه و مقطعی نسبت به تعرفه ها پرهیز شود مگر در موارد مقابله به مثل آن هم در صورت وجود بازارهای جایگزین صادرات و واردات به طور مطمئن

۱۰- قیمت گذاری برای خریدهای تضمینی مبتنی بر هزینه تمام شده محصول، حفظ اشتغال در بخش کشاورزی، میزان تورم سالانه، سطح دستمزدها، میزان افزایش قیمت نهاده های کشاورزی و ابزار و ادوات و ماشین آلات کشاورزی و قیمت تمام شده واردات همان محصول، سامان داده شود و مابقی محصولات حسب شرایط عرضه و تقاضا متعادل گردد

ت- راهکارهای تسهیل امور تولید و صادرات محصولات بخش کشاورزی

۱- ایجاد زیر ساخت های تولید در مناطق مستعد کشور برای هر یک از فعالیت های کشاورزی (زراعی، باغبانی، دامداری، پرورش دام و طیور، پرورش آبزیان، قارچ، زنبور عسل، نوغانداری و...).

۲- تمرکز فعالیت های هم افزای زنجیره تولید در مناطق تولید

۳- اجرای برنامه های آموزشی و ترویجی منطقه ای برای تولیدات سفارشی با استفاده از تولید کنندگان مجرب در این زمینه و ارایه مزایای کشت و کارهای سفارشی و راهبردهای عملیاتی تولیدات سفارشی در هر منطقه توسط تولیدکنندگان ذی نقش در تولیدات سفارشی.

۴- ارایه و اعلام مکانیزم های حمایتی و پشتیبانی دولت از تولیدکنندگان به ویژه تولید محصولات اساسی برای افزایش انگیزه در تولیدکنندگان و صرفه و صلاح اقتصادی و اجتماعی آن ها

۵- تامین ابزار و ادوات و نهاده های مورد نیاز بخش کشاورزی و دسترسی تولیدکنندگان به آن ها با قیمت مناسب.

- ۶ جلب اطمینان و اعتماد تولیدکنندگان نسبت به حداقل قیمت محصول و کالاهای تولیدی با خرید تضمینی دولت.
- ۷ ایجاد ارتباط متقابل و مطمئن و مستمر فیما بین تولیدکنندگان و واحدهای صنایع غذایی، فراوری و تبدیلی برای توسعه تولیدات سفارشی و نیز فروش درصدی از سهام این واحدها به تولیدکنندگان منطقه برای تقویت روحیه مشارکت و کسب منافع مشترک.
- ۸ ایجاد واحدهای تبدیلی نوسان گیر برای برخی محصولات از جمله، پیاز، سیب زمینی، گوجه فرنگی و میوه که به دلیل نوسان شدید تولید در بعضی سال ها، نظم بازار را مختل و موجب ضرر و زیان تولیدکنندگان می شود ولی در سال های پر محصول می توان با همفکری، مشارکت و همکاری جوانان، زنان و مردان به تهیه پودر پیاز، پودر و پولک سیب زمینی، رب گوجه فرنگی محلی و میوه خشک مبادرت نمود
- ۹ برگزاری مراسم عمومی نشر و توسعه فرهنگ تولید توسط ادارات کشاورزی در مناطق روستایی با مشارکت کشاورزان و تولیدکنندگان در مناسبت های متعدد برای انتقال تجارب ارزنده تولیدکنندگان به یکدیگر و کسب اطلاع آن ها از علوم و فناوری جدید و آشنایی آن ها با کاربرد این روش ها برای تولیدات مرغوب تر و بیشتر.
- ۱۰ - برگزاری مسابقات منطقه ای بین تولید کنندگان محلی بر اساس میزان تولید در واحد سطح، کیفیت محصول تولیدی، قیمت تمام شده محصول و مشتری پسندی محصول با مشارکت سازمان های مردم نهاد، تعاونی ها و نهادهای محلی به منظور ایجاد فضای شاداب تر و شور و امید بیشتر در تولیدکنندگان.
- ۱۱ - فراهم کردن زمینه دسترسی تولیدکنندگان به استفاده از منابع و تسهیلات و خدمات بانکی در مناطق مختلف روستایی.
- ۱۲ - ایجاد صندوق سرمایه گذاری کشاورزان و تولیدکنندگان با شعب استانی، شهرستانی و روستایی با سهامداری کشاورزان و تولیدکنندگان مناطق مختلف برای بهره مندی تولیدکنندگان از مزایای سرمایه گذاری ها.
- ۱۳ - کاربرد روش های نوین کشاورزی در حد مقدورات فعلی هر کشاورز با نگرش توسعه کمی و کیفی فعالیت های کشاورزی
- ۱۴ - چیدن به موقع محصول با روش های جدید و بازار پسند به نحوی که آسیبی به محصول وارد نگردد و کیفیت محصول لطمه نبیند.

- ۱۵- سورتینگ و درجه بندی محصول برداشت شده و ضدعفونی آن ها مبتنی بر مبانی علمی و روش های فنی و تفکیک محصولات برای عرضه به بازار، مراکز فراوری و یا انبار کردن (سیلو، سردخانه، انبار) متناسب با کیفیت و زمان ماندگاری هر محصول.
- ۱۶- بسته بندی محصول برای عرضه به بازار متناسب با سفارش بازاره | از نظر درجه بندی، کیفیت، سایز و نوع بسته بندی و حمل و نقل به موقع محصول برای تحویل به بازارهای هدف
- ۱۷- واردات و صادرات به موقع محصول برای تنظیم و تعادل بازارهای داخلی و حفظ بازارهای خارجی و تحکیم و توسعه روابط با بازارهای هدف صادرات و واردات
- ۱۸- شفاف سازی و روان سازی قوانین و مقررات صادرات و واردات و حذف بوروکراسی و رفع موانع موجود و تسهیل روند امور صادرات و واردات.
- ۱۹- به حداقل رسانی زمان توقف محصولات صادراتی و وارداتی در گمرکات به ویژه محصولات فسادپذیر و پیشگیری از کاهش کیفیت محصولات صادراتی ناشی از تاخیرهای اداری در هر یک از دستگاه ها به هر صورت ممکن و جبران ضرر و زیان ناشی از تاخیر در صدور محصول توسط عوامل ذیربط.
- ۲۰- تجهیز گمرکات و مبادی ورودی و خروجی کشور به سیستم های هوشمند به منظور پیشگیری از تاخیر در عبور محصولات از مرزها و جلوگیری از ورود و خروج کالاهای قاچاق.

ث - شناسایی ظرفیت های منابع تولید در بخش کشاورزی

منابع تولید در بخش کشاورزی شامل منابع آب، خاک، شرایط اقلیمی، سرمایه، زیر ساخت های تولید، نیروی انسانی و توان خلاقیت و آفرینش این نیروها و دانش فنی و تکنولوژی می باشد.

* منابع آبی کشور اعم از سطحی و زیر زمینی با مشکلات و محدودیت هایی از جمله فرونشست زمین و بیلان منفی سفره های آب زیر زمینی روبرو است و برنامه های پخش سیلابها، آبخیزداری، آب خوانداری و تعادل بخشی سفره های آب زیر زمینی از ضرورت های رفع مشکلات مذکور می باشد که در صورت جلب مشارکت اهالی محل حجم انجام کار می تواند به چند برابر افزایش یابد و ظرفیت آبی کشور مطمئن تر شود.

* منابع خاک کشور با فرسایش شدید آبی و بادی و نظامهای بهره برداری بی رویه و نادرست مواجه است بویژه در دیم کاریها که از گذشته شخم زمین در جهت شیب متداول شده و تغییر این عادت در زارعین با دشواری انجام می شود.

* شرایط اقلیمی نیز نقش مهمی در تولیدات بخش کشاورزی دارد، خشکسالی ها، ترسالیها، طوفان، تگرگ، سرما، گرما، پراکنش بارندگیها و... هر کدام تاثیرات مثبت و یا منفی می تواند برای تولیدات بخش کشاورزی در پی داشته باشد. دانش و فناوری می تواند از تاثیرات منفی بکاهد و تاثیرات مثبت این عوامل را فزونی بخشد.

* سرمایه از عوامل مهم تولید در بخش کشاورزی به شمار می رود، آب، زمین، خاکهای حاصلخیز، تجارب، درختان، دسترسیها به مزارع، و تاسیسات مربوط و ... بویژه متخصصان، کارشناسان و کشاورزان زبده و خبره و مجرب نیز از سرمایه های مهم بخش کشاورزی به شمار می روند.

* زیر ساخت های تولید شامل سدها، کانالهای انتقال آب، سیستم های آبیاری، چاههای کشاورزی، اراضی تسطیح شده، جاده ها، انبارها و تاسیسات، صنایع وابسته، ماشین آلات و وسایط حمل و نقل محصولات و ... نقش مهمی در زنجیره تولیدات کشاورزی تا بازار مصرف ایفا می نمایند

* نیروی انسانی مهمترین عامل در کاربرد علوم و فنون کشاورزی و تحصیل بالاترین تولید کمی و کیفی محصول و کسب ارزش افزوده و بکارگیری تجارب حاصل از عملکرد هاست. حفظ و ارتقاء نیروهای مجرب، متخصص و کارآزموده موجود و توسعه نیروی انسانی بخش کشاورزی تضمین کننده جهش تولید و بهبود شرایط موجود است.

* دانش فنی و تکنولوژی به تناسب شرایط مختلف و عوامل متعدد دخیل در کار و عملکردهای متفاوت در شرایط طبیعی و شرایط آزمایشگاهی و پژوهشی حاصل میگردد، بذور اصلاح شده، نهالهای کشت بافتی، ارقام پرمحصول، سیستم های نوین آبیاری، ماشین آلات مختلف، نهاده های تولید و نمونه هایی برآمده از دانش فنی و تکنولوژی است. بدیهی است مسیر دانش فنی و تکنولوژی روبه گسترش و توقف بردار نیست و با کشفیات بیشتر این مسیر گشوده تر و آثار پردامنه تری پیدا می کند.

با توجه به موارد فوق برنامه ریزی در بخش کشاورزی دشوار و پیش بینی تحقق برنامه ها کار ساده ای نیست لیکن با کمک دانش و فناوری های تولید می توان بر خیلی از مشکلات، محدودیت ها و تنگناها و نارساییها فائق آمد و با خلاقیت و نوآوری شیوه های نوین برای افزایش کمی و کیفی تولیدات بخش کشاورزی خلق کرد و جهش تولید را محقق ساخت.

ج - تامین به موقع نیازهای بخش کشاورزی متناسب با حساسیت های حیاتی گیاهان، آبزیان و دام و طیور

۱ خوشبختانه بدلیل آشنایی همگان با نیازهای زندگی روزانه خود، تبیین نیازهای گیاهان، آبزیان و دام و طیور چندان پیچیده نیست و برای عامه مردم عوامل و نیازهای تداوم حیات موجودات زنده تا اندازه ای ملموس می باشد و بر کسی پوشیده نیست که موجودات زنده به آب، غذا و شرایط مناسب محیط زندگی نیاز دارند بنابراین به تناسب نیاز گیاهان، آبزیان و دام و طیور می بایست نیاز آبی، غذایی و شرایط زیست هر یک از این موجودات را برای رشد مطلوب و افزایش تولید، بنحو ممکن و بموقع فراهم نمود.

۲ در تامین و تخصیص اعتبارات، اعم از ریالی و ارزی برای بخشهای مختلف اولویت را باید برای بخش کشاورزی و بهداشت و درمان قائل شد تا سلامت افراد جامعه تامین و با استفاده از توانمندیهای خارق العاده نیروهای انسانی کشور بویژه جوانان مشکلات را برطرف و نارسائیها و تنگنایهای موجود را پشت سر گذاشت و در تقویت سایر بخشها تلاش نمود.

۳ عملیات کاشت گیاهان، شرایط زیستگاه های ماهیان برای تلقیح و زادآوری، عملیات جوجه کشی و زاد و ولد دامها می بایست با حساسیت نوزاد پروری در هر مورد مدنظر داشت.

بذور منتخب و با کیفیت، زمان مناسب و عمق و محل مناسب کشت در تولید محصول نقش مهمی دارد و در مورد آبزیان می بایست به مراحل مختلف تلقیح، تخم ماهی چشم زده، تفریح، لارو، بچه ماهی و پروراری آنها توجه لازم بعمل آورد و در جوجه کشی ها استانداردهای بهداشتی و تولیدی را رعایت و تخم مرغهای نطفه دار گزینش شده را در شرایط مطلوب به جوجه یکروزه رساند و با غربالگری جوجه ها، آنهایی که قابل عرضه به مرغداریها می باشند از طریق سیستم حمل و نقل استاندارد و بهداشتی روانه، مرغداریها نمود و با توجه و دقت لازم این مراحل انجام داد بنابراین حساسیت هایی که برای سلامت انسان نشان می ده یم بایستی برای تولیدات گیاهی و دامی که منابع اصلی تغذیه انسانی به شمار می روند نیز قائل باشیم.

۴ دوره های آبیاری منظم بر حسب شرایط آب و هوایی و خاک هر منطقه و نوع زراعت باید طراحی و بدون هر گونه وقفه و بطور سیستمی اجرایی نمود . قطعی برق و خاموشی موتور چاه های کشاورزی سیستم حیاتی این موجودات زنده را مختل می سازد بنابراین در مواقع کمبود نیرو امنیت غذایی را نباید فدای تمایلات پر مصرف ها و یا فعالیت های کم اهمیت تر کرد . در ارتباط با تامین غذا، دارو و فضای مناسب زیست دام ، طیور، آبزیان نیز بهمین ترتیب می بایست بر نامه حساب شده و منظم داشت تا آسیبی به چرخه حیاتی آنها و سیستم تولید کالاهای اساسی وارد نگردد بنابراین ضروریست حساسیت های بخش کشاورزی بیش ازپیش مورد توجه سیاستگذاران، برنامه ریزان و تصمیم گیران کلان کشور واقع شود.

۵- در دوره داشت، کلیه اقدامات پرورشی از نظر کمی و کیفی اهمیت ویژه دارد و رعایت آنها الزامی است در غیر اینصورت غفلت نسبت به هریک از اقدامات ضروری، تولیدات را با افت کمی و کیفی مواجه خواهد کرد. استفاده بموقع از کودهای حیوانی و شیمیایی، ریزمغذی ها، مبارزه با آفات و بیماری های گیاهی و فراهم نمودن شرایط رشد مطلوب از اقدامات ضروری برای تولیدات زراعی است و برای پرورش آبزیان نیز با توجه به حساسیت مراحل تلقیح تا پرواری و همچنین دام و طیور وجود محیط پرورش مناسب و تغذیه مطلوب و پیشگیری از ابتلا به بیماریها و در صورت بروز بیماری مبارزه با آنها ضروری است

۶- حساسیت هایی که در چرخه حیات گیاهی و حیوانی وجود دارد ایجاب مینماید نسبت به پیش بینی نیازهای بخش کشاورزی و تامین بموقع هر یک از اقلام مورد نیاز از جمله کودهای شیمیایی، سموم دفع آفات، داروهای دام، طیور و آبزیان، ماشین آلات و ابزار و ادوات کشاورزی، منابع آب و انرژی مطمئن اقدام و برای موارد غیر قابل پیش بینی از جمله حوادث غیر مترقبه برای تولیدکنندگان خدمات بیمه ای و مکانیزم جبران خسارت پیش بینی و قوت قلبی برای تولیدکنندگان فراهم تا تداوم فعالیت های تولیدی تولیدکنندگان به این صورت تضمین گردد

۷- در برنامه ریزی های سالانه ذخایر خوراک دام و طیور و آبزیان، نهاده های کشاورزی، ماشین آلات و تامین نیازهای بخش کشاورزی از داخل یا خارج بنحوی باید صورت پذیرد که موجب اعتماد تولیدکنندگان و اطمینان آنها گردد که در جریان امور تولید وقفه و خللی بروز نخواهد کرد. در غیر اینصورت کماکان شاهد افت محصول، انهدام جوجه های یکروزه، کمبود گوشت و محدودیت عرضه گوشت مرغ و تخم مرغ خواهیم بود و بتبع آن با نگرانیهای عمومی، نوسان قیمت ها و نابسامانیهای اجتماعی مواجه خواهیم شد. بنابراین در برنامه ریزیهای سالانه می بایست به تامین و تخصیص اعتبارات ریالی و ارزی و رفع موانع گمرکی و هر عامل و یا عللی که موجب اختلال در تامین بموقع نهاده های کشاورزی و دامی و تزلزل در امور تولیدات بخش کشاورزی می شود مبادرت نمود.

چ - تامین و کاربرد تکنولوژی تولید

تامین تکنولوژی های مورد نیاز از طریق تحقیق و پژوهش، تبادل اطلاعات و دست آوردهای تحقیقاتی با سایر کشورها و مراکز تحقیقاتی، پژوهشی، انتقال تجارب ارزنده و موفقیت های کشاورزان به یکدیگر و آموزش و ترویج این موارد می تواند تحول قابل توجهی در نظامهای بهره برداری موجود و کمیت و کیفیت محصولات کشاورزی ایجاد نماید و مقداری از سختیهای کار را کم کند و فعالیت های تولیدی در بخش

کشاورزی را اقتصادی تر نماید در تامین تکنولوژی علاوه بر رعایت دقت و مراقبت های لازم، مستوجب پرهیز از برخی وسواس های ساختگی، بهره جویی های سیاسی و رقابت های تخریبی است که در مواردی نسبت به تولیدات تراریخته و تکنولوژی کشت بافت و تولید و ورود بذر بروز و ظهور داشته است. آموزش و ترویج کاربرد تکنولوژی های جدید در ارتباط با نهاده های کشاورزی، ماشین آلات، نگهداری و پیشگیری از ضایعات محصول، فرآوری، بسته بندی و کسب ارزش افزوده نه تنها موجب توسعه فعالیتهای کشاورزی و تولید اقتصادی می گردد بلکه مهمترین نقش در امنیت غذایی و استقلال ملی کشور ایفا می کند

در امور تحقیقاتی و پژوهشی و تامین تکنولوژی مورد نیاز کلیه دست آوردها باید محترم شمرده شود چون هر یک از این دست آوردها چه مثبت و چه منفی چراغ راه آینده بشمار می روند و ما را در انجام کاری تشویق، ترغیب و یا از انجام کاری بر حذر می دارند. لذا جهش تولید مستلزم آگاهی از آخرین دستاوردهای علمی و تحقیقی و جهش در فعالیت های علمی و تحقیقاتی، ترویجی، آینده پژوهی و کاربرد تکنولوژی های مناسب شرایط هر منطقه است و از سوی دیگر هماهنگی، همدلی و هم افزایی دست اندرکاران این امور است که با اتکال به خدای منان، اعتماد به نفس، باور توانمندی های خود و اطمینان به موفقیت و امید به آینده ای بهتر، هدف گذاری جهش تولید را محقق می سازد، لذا با اهتمام دولت و بخش های خصوصی هر چه قدمهای بلند تری در انجام فعالیت های تحقیقاتی و فناوری برداشته شود و قوای خلاقیت و نوآوری در جوانان و علاقه مندان به امور تولید شکوفاتر گردد. زمینه جهش تولید بیش از پیش فراهم و مسیر پر پیچ و خم تولید را ساده تر و اقدامات را برای دستیابی به تولید بیشتر و بهتر تسهیل خواهد کرد

وجود دانشگاههای متعدد، پژوهشکده ها و مراکز تحقیقاتی مجهز کشور و دانش پژوهان علاقهمند، پر انرژی، مؤمن و دلسوز نوید بخش تحولی در خورشان ملت بزرگ ایران است تا عقب ماندگی ها برطرف و گوی سبقت را از رقبای شرقی و غربی در تولید محصولات کشاورزی بویژه کالاهای اساسی و تحقق توسعه پایدار برابند.

ح- مدیریت تولید

مدیریت تولید مهم ترین بخش تولید به شمار می رود. از یک طرف به سیاستگذاری ها و مدیریت کلان کشور مربوط می شود که بر مبنای اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و امنیتی استوار است و از طرف دیگر به مدیریت واحدهای تولیدی بخش کشاورزی برمی گردد که بیشتر با نگاه اقتصادی و معیشتی به امر تولید می

پردازند و برآیند مجموعه مدیریتی کلان و خرد، تولیداتی است که در اختیار جامعه قرار می گیرد لذا هر یک از این مدیریت ها مکمل یکدیگرند و لنگی در هر یک از وظایف مدیریت های ذکر شده تاثیر مستقیم در کاهش تولید خواهد داشت.

سیاستگذاری ها و تصمیم گیری ها در مدیریت کلان کشور چنانچه مشارکت جویانه و مبتنی بر شناسایی ظرفیت های منابع تولید و مطالعات آمایش سرزمین و منابع مالی و اعتباری مطمئن و امکانات موجود و امکانات قابل تامین باشد و طرح ها و برنامه ها به تناسب موارد مذکور تهیه و اجرایی شود در واقع هم افزایی عوامل تولید را رقم خواهد زد و کاربرد روش های علمی در ارجح رای طرح ها و برنامه ها و ایجاد ساختار سیستمی هم افزا و به کارگیری نیروهای کارآمد با ساماندهی واحدهای تولیدی اعم از انفرادی، گروهی، تعاونی و شرکتی، زمینه تولید حداکثری را فراهم می سازد. تامین خدمات ماشینی، فنی، آموزشی و نهادهای کشاورزی دستیابی به تولید حد اکثری را تسهیل می نماید و با ایجاد واحدهای نگهداری محصول، ذخیره سازی، استقرار صنایع تبدیلی و فراوری، نظم بازار و تعادل در عرضه و تقاضا را میسر و بازار صادرات و واردات محصولات را مطمئن تر می نماید.

در مدیریت کلان تولیدات بخش کشاورزی سالانه با تجزیه و تحلیل بازخورد عملکردها (فیدبک) ایرادات و اشکالات چرخه تولید شناسایی و برای رفع آنها پیش بینی های لازم در برنامه های سال بعد به عمل می آید و با استمرار روند نظارت و ارزیابی بر عملیات تولید و شناسایی نقاط ضعف و قوت به روان سازی چرخه تولید و تسهیل فعالیت های تولیدی مبادرت می گردد.

مدیریت تولید در واحدهای تولیدی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی صورت می پذیرد و نقش اصلی به عهده این مدیریت ها است و لی مدیریت کلان تولید، در واقع بستر ساز، پشتیبانی کننده و حمایت کننده و تسهیل کننده امور تولید است.

نگاه این مدیران به امر تولید عمدتاً نگاه اقتصادی و تامین معاش است و فعالیت های خود را معمولاً با کند و کاو شرایط موجود و پیش بینی شرایط آتی و سود آوری و مبانی قانونی و ضوابط حاکم دنبال می نمایند . بنابراین شرایط پایدار اقتصادی و اجتماعی کمک موثری به مدیریت های مذکور به شمار می رود و آسیب پذیری آن ها را کاهش می دهد . لذا مدیران واحدهای تولیدی برای موفقیت بیشتر در امر تولید انگیزه بیشتری دارند و سعی شان بر این است که انگیزه نیروهای شاغل در امر تولید را برای تولید بیشتر افزایش دهند.

مدیریت تولید برای رفع موانع و تنگناهای موجود نهایت تلاش خود را معمول و راه موفقیت را پیدا می کند تا منافع خود را از طریق افزایش تولید و بهره وری حداکثر از عوامل تولید به دست آورد مدیران تولید بالاجبار با کاربرد تکنولوژی جدید آشنا و با برگزاری دوره های آموزشی مورد نیاز، تکنولوژی های روز در فعالیت های تولیدی خود به کار می گیرند و نهادهای تولید، ماشین آلات، خدمات فنی و اعتبارات لازم را به هر نحو ممکن و به موقع فراهم می نمایند تا بدون بروز تنشی در چرخه حیاتی تولید از آسیب به روند تولید محصولات جلوگیری و از کاهش کیفیت و کمیت محصول پیشگیری نمایند. بازاربایی و بازار رسانی هنوز یکی از مشکلات مدیریت های تولید است چون سیستم تعریف شده و ضابطه مندی برای آن ترسیم و متداول نگردیده و این امر کماکان به شیوه سنتی میدان داری و دلالتی و در مواردی سلف خری ادامه دارد و از دگرگونی و تحول لازم که در بردارنده منافع و مصالح تولیدکنندگان بخش کشاورزی باشد خبری نیست مگر این که واحدهای فروش و میادین میوه و تره بار با سهامداری تولیدکنندگان دایر و این واحدها و میادین در رقابتی تنگاتنگ بر میدان داران سنتی غلبه و منافع خود و مصرف کنندگان را محقق و مصرف کنندگان را از نوسان قیمت های ساختگی و ناسامانی بازار نجات دهند.

خ- نیروی انسانی کارآمد

در بخش کشاورزی نیروی انسانی کارآمد شامل کارآفرینان، مدیران، مشاوران، م تخصصان، محققان، مروجان و کشاورزان و تولیدکنندگان، هر کدام در نوع خود نقش موثری در تولیدات بخش کشاورزی کشور ایفا می نمایند.

* کارآفرینان در امر سرمایه گذاری، انتقال دانش و کاربرد تکنولوژی های جدید، احداث واحدهای گلخانه ای، کاربرد سیستم های آبیاری نوین، بهره گیری از روش های مصرف صحیح آب و کود متناسب با نیاز آبی و غذایی گیاهان، گسترش تنوع گیاهی و محصولات تولیدی، ایجاد تاسیسات نگهداری و فراوری محصول، کاهش ضایعات و کسب ارزش افزوده، الگو سازی واحدهای تولیدی، توسعه متوازن و پایدار کشاورزی و آموزش و پژوهش و به کارگیری گروه های فناور نقش مهمی ایفا می نمایند و پیشران توسعه کیفی و کمی بخش کشاورزی محسوب می گردند. لذا حمایت و پشتیبانی های قانونی و اعتباری از کارآفرینان و کاهش بوروکراسی اداری از ضرورت های تشویق و ترغیب کارآفرینان خواهد بود

* مدیران اعم از دولتی و خصوصی و تعاونی در فعالیت های بخش کشاورزی نقش بارزی ایفا می نمایند و به ترتیبی عمل می کنند که از امکانات موجود و خلق امکانات جدید حداکثر استفاده را از نظر میزان تولید و کمیت و کیفیت تحصیل نمایند که در بند «ح» به نقش آن ها به اختصار پرداخته شده است.

* مشاوران معمولاً افرادی دانشمند، مجرب و کاردان و بهره مند از سیستم ارتباطات و اطلاعات برای دسترسی به تازه های علمی و پژوهشی هستند که از مشاورت آن ها در امور برنامه ریزی و اجرایی استفاده می شود و فعالیت فکری و خلاقیت های فکری و ذهنی آن ها نسبت به فعالیت های اجرایی و عملیاتی آن ها نقش به مراتب مهم تری در توسعه و پیشرفت تولیدات کشاورزی دارد

مشاورت در مدیریت کلان دولتی در زمینه طراحی و برنامه ریزی های کلان کشور، جمع آوری و تجزیه و تحلیل نتایج حاصل از فعالیت های علمی و پژوهشی کشاورزی جهان و به کارگیری نتایج حاصله در بستر سازی کاربرد این دست آوردهای علمی و تجربی، مشاوره در خصوص بودجه و اعتبارات، تسهیلات بانکی و ترسیم راهکارهای بیمه ای و جبران خسارت و کاهش ریسک های متعدد تولیدات بخش کشاورزی، تبیین الگوهای موفق اقتصادی تولیدات بخش کشاورزی و رفع موانع تولید و ارایه راهکارهای موثرتر و اقتصادی تر برای تولیدات و کمک به انتقال دانش و تکنولوژی و تسهیل امور صادرات و واردات و هموارسازی مسیر تولید و اطمینان بخشی به تولیدکنندگان و امید آفرینی در آن ها از مواردی است که می توان از مشاوران حوزه مدیریت کلان دولتی انتظار داشت.

مشاورت در سطوح مدیریت های خرد و خصوصی عمدتاً در ارتباط با برنامه های آموزشی و ترویجی و اطلاع رسانی به کشاورزان درباره تکنیک های جدید کشاورزی، انتقال تجارب موفق کشاورزان بومی به سایرین و کاربرد صحیح تکنولوژی متناسب با قطعات اراضی و باغات و آشنا کردن واحدهای تولیدی به نحوه استفاده مطلوب از کود و سموم شیمیایی به مقدار مناسب و در زمان مناسب و حساس کردن تولیدکنندگان به پیش بینی های هواشناسی و معرفی امکانات مبارزه با سرمازدگی و گرمزدگی محصول و مبارزه با آفات و بیماری های گیاهی و دام و طیور و آبزیان.

مشاوره در خصوص کشت ها و تولیدات سفارشی و تولید محصولات نوبرانه و تبعیت از مناسبترین الگوی کشت و نظم کشت منطقه ای و بر حذر داشتن تولیدکنندگان از انج ام فعالیت های فاقد برنامه ریزی و فاقد سازگاری با شرایط منطقه و کشت های بی رویه ای نظیر پیاز، سیب زمیری، گوجه فرنگی و هندوانه که موجب نوسان شدید قیمت در بازار و زیان تولیدکنندگان می شود و راهنمایی تولیدکنندگان به رعایت زمان مناسب

کشت و اقدامات مراقبتی دوره داشت و برداشت محصول و بازار رسانی آن در شرایط زمانی و قیمتی مناسب و انجام توصیه های لازم به واحدهای تولیدی برای عمل آوری، نگهداری و بازاریابی محصولات در مواردی که بنفع تولیدکنندگان است.

* نیروهای متخصص از سرمایه های مهم بخشهای تولیدی از جمله بخش کشاورزی به شمار میروند و علاوه بر اینکه نقش مهمی در بهبود عملکرد و افزایش کمی و کیفی تولیدات و کاهش هزینه ها و افزایش درآمد کشاورزان و تولیدکنندگان بر مبنای علمی و فنی دارند، سهم قابل توجهی در توسعه پایدار بخش کشاورزی را به خود اختصاص می دهند و در مانگر نارسایی ها و ضعف های علمی و فنی تولیدکنندگان می باشند.

* محققان از نیروهای خلاق و نوآور به شمار می آیند که پی در پی در حال اکتشاف باید ها و نبایدهای کاربردی در فعالیت های تولیدی و یا توسعه علوم پایه هستند و نتایج فعالیت های محققان چه مثبت و چه منفی از اهمیت زیاد برخوردار است و استفاده از دست آوردهای تحقیقاتی و پژوهشی معمولاً به مرزهای جغرافیای کشورها محدود نمی گردد مگر تحقیقاتی که جنبه های سری و یا محرمانه دارد فلذا عمده دست آوردهای تحقیقاتی در سطح جهان معرفی می شود تا کاربرد آن ها برای بشریت مفید به فایده باشد. دستاوردهای تحقیقاتی بخش کشاورزی در جهت پیشگیری از قحطی، سوء تغذیه و ناامنی غذایی جوامع بشری است بنابراین محققان معمولاً با بینش جهانی و کرامت انسانی می بایست ورای مرزها بیندیشید و ورای زمانبندی های کاری تلاش نمایند و از ذهنی فعال و جستجوگر برخوردار باشند.

* مروجان در تلاشند نتایج فعالیت محققان و تجارب متخصصان و توفیقات کشاورزان و تولیدکنندگان نمونه را ترویج نمایند و بکارگیری آنها را در فعالیتهای تولیدی اشاعه دهند و باید ها و نبایدها را پی در پی به تولید کنندگان یادآوری نمایند و برای بهبود عملکرد، افزایش تولید، رفع خطاها و اشتباهات و کسب توفیقات چشمگیرتر و ارزش افزوده بیشتر فرهنگ سازی نمایند و در هر منطقه و روستا تازه های کشاورزی و دست آوردهای تحقیقی و تجربی را با زبانی محلی به کشاورزان منتقل و آنها را راهنمایی نمایند و با آموزشهای عملی و چهره به چهره با تولیدکنندگان در عرصه ها و واحدهای تولیدی نقش ارزنده خود در انتقال تکنولوژی، کاربرد روشهای نوین و دانش روز را به تولیدکنندگان در هر منطقه ایفا نمایند

* کشاورزان و تولیدکنندگان در واقع نیروهای اصلی تولید می باشند که با استفاده از هرگونه امکان و عوامل سعی و تلاششان برای تولید بیشتر و به نتایج درآمد بالاتر است و سختی و دشواری عمده فعالیت ها بدوش این عزیزان است. مدیریت در قطعات کوچک تا بزرگ و پراکندگی اراضی مالکان، آماده سازی زمین، انجام

عملیات کاشت و به دنبال آن دشواری های مرحله داشت از حفظ و نگهداری تا مبارزه با آفات و بیماریها و علف های هرز و بارنشستن محصول و رسیدن به مرحله برداشت از حساسیت خاصی برخوردار است و پذیرش همه این دشواری ها و دلسوزیهای کشاورز به امید برداشت محصول و کسب درآمد ومرار معاش است.

در مرحله برداشت حفاظت از محصول، پیشگیری از ضایعات و بازاررسانی از دغدغه های مهم تولیدکنندگان است تولیدات زراعی، باغی و دام و طیور و آبزیان همین مراحل آماده سازی محیط و مراحل مذکور را در بردارد و کم و بیش با همه این سختیها و دشواری ها مواجه می باشند ولی آنچه برای تولیدکننده موجب شادی یا رگوانی و امید و یاس میگردد اوضاع بازار و قیمت ها است.

قیمت می تواند خستگی را از تولیدکنندگان بگیرد و عشق و امید را در او فزونی بخشد و یا بر خستگی او بیفزاید و یاس و نومیدی را بر آنها مستولی گرداند . بنابراین نقش قیمت محصولات برای تولیدکنندگان از اهمیت بالایی برخوردار است و نباید از هر اقدامی که بتواند تولیدکنندگان را در امر تولید امیدوارتر و عشق و علاقه آنها را به فعالیتهای تولیدی افزایش دهد دریغ ورزید بلکه به هر صورت ممکن در برنامه ریزی های کلان کشور و ساماندهی بازار باید زمینه های لازم را برای امیدواری بیش از پیش تولید کنندگان فراهم نمود و آنها را مورد حمایت و عنایت قرارداد.

د- بیمه محصولات کشاورزی و جبران خسارت حوادث غیر مترقبه

نقش اساسی تولیدکنندگان بخش کشاورزی در تامین امنیت غذایی جامعه بر کسی پوشیده نیست و ریسک فعالیت های تولیدی کشاورزان، باغداران، دامداران، مرغداران، آبزی پروران، گلخانه داران، پرورش دهندگان قارچ، زنبور عسل و ... که همگی تحت عنوان تولیدکنندگان بخش کشاورزی ملی کشاورزان نام برده می شوند نیز به دلایل متعدد از جمله شرایط آب و هوایی، هجوم آفات، بیماری های گیاهی و عوامل ناشناخته دیگر بسیار بالاست.

کشاورزان که عمده آن ها در مناطق روستایی و حواشی شهرها سکونت دارند و به فعالیت های تولیدی می پردازند متأسفانه از امکانات شهرنشینی محروم و از سوی دیگر با توجه به ریسک بالای فعالیت های کشاورزی پوشش بیمه ای لازم برای کشاورزان و اموال و محصولاتشان به صورت مطلوب وجود ندارد . بنابراین ضروری است کشاورزان کشور همانند شهرنشینان تحت پوشش بیمه های درمانی، عمر و زندگی و اموال و محصولاتشان تحت پوشش بیمه محصولات کشاورزی و جبران خسارت حوادث غیر مترقبه قرار گیرد.

بیمه زراعت، باغات و محصولات بخش کشاورزی در ارتباط با ریسک های تغییرات آب و هوایی (سرمازدگی، گرمادگی، تگرگ، برف سنگین، طوفان، سیل، خشکسالی) و ریسک های آفات و بیماری های گیاهی و حوادث غیر مترقبه از تنوع و گستردگی زیادی برخوردار است و به همین دلیل برآورد خسارت در این موارد، پیچیدگی و دشواری زیادی دارد و روش های جاری صندوق بیمه محصولات کشاورزی علیرغم تلاش و دلسوزی مدیران و همکاران این صندوق موجب جلب اعتماد و اطمینان کشاورزان برای توسعه بیمه محصولات کشاورزی نشده است و نوعی بی اعتمادی به صندوق و توقع و انتظارات را از دولت افزایش داده است.

با وجودی که صندوق بیمه محصولات کشاورزی در ایجاد سیستم آنلاین و تعریف لایه های اطلاعات مورد نیاز برای انواع ریسک ها اقدامات قابل توجهی به عمل آورده است و در پرداخت خسارت به کشاورزان تا حدودی تاخیر کمتری داشته است با این حال به نظر می رسد بازبینی در ساختار صندوق، ساده سازی امور و تجدید نظر در روش های ارزیابی و برآورد خسارت در ارتباط با عوامل خطر و افزایش ضریب نفوذ بیمه محصولات کشاورزی به منظور توزیع ریسک های بخش کشاورزی برای جلب اعتماد کشاورزان ضرورت خواهد داشت.

پیشنهاد دیگری که قابل بررسی به نظر می رسد تجدد نظر در وضعیت و ساختار فعلی صندوق بیمه کشاورزی و تبدیل آن به شرکت بیمه مزارع، باغات و محصولات کشاورزی به صورت سهامی عام با سهامداران مختلط کشاورزان و تولیدکنندگان، دولت و اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با حوزه فعالیت های کشاورزی کشور است به نحوی که مدیریت شرکت غیر دولتی و تحت ضوابط بیمه مرکزی و سازمان بورس اوراق بهادار اداره شود. و سهم پرداختی دولت به صندوق بیمه کشاورزان که از ردیف بودجه سالانه کشور به صورت تخصیص یافته می باشد برای هر بیمه گذار بخش کشاورزی به صورت درصد معینی از حق بیمه نامه برای صدور بیمه منظر گردد آنچه در این تغییر مد نظر قرار دارد، توسعه ضریب نفوذ بیمه محصولات و گسترش پرتفوی شرکت، ساده سازی سیستم ارزیابی خسارت، تسریع در پرداخت خسارت، جلب رضایت مشتری و بازگشت منافع شرکت به کشاورزان و سهامداران شرکت می باشد.

امکانات موجود صندوق از واحد سلهی و واحدهای عملیاتی تا واحدهای فروش و امکانات اداری، پرسنلی و خدماتی و روش های تجربه شده موجود و دارایی های صندوق منابع ارزنده ای برای شرکت محسوب می گردد. لذا با استفاده از این منابع موجود و طراحی مناسب سیستم بیمه شرکتی، محتمل است زمینه رقابت با سایر شرکت های بیمه نیز ایجاد و بستر مناسبتری برای پوشش های بیمه ای مورد نیاز کشاورزان فراهم آید.

بدیهی است فرمت بیمه نامه ها برای هر یک از موارد (مزارع، باغات، محصولات و ...) حسب شرایط، عوامل خطر و میزان ریسک طراحی و به تناسب میزان پذیرش ریسک و سقف تامین خسارت و فرم های مربوط به عوامل خطر و سوابق وقوع حوادث و ... حق بیمه برای هر مورد مشخص و در بیمه نامه درج می شود و پس از دریافت حق بیمه (سهم دولت و سهم کشاورز) بیمه نامه صادر می گردد.

ضوابط و شرایط مربوط به هر بیمه نامه در بیمه نامه شرح داده می شود و بیمه گذار با آگاهی کامل از مفاد بیمه نامه مبادرت به پرداخت حق بیمه متعلقه می نماید

سیستم جبران خسارت حوادث غیر مترقبه نیز باید به صورتی طراحی شود که اعتبارات آن کماکان در قانون بودجه سالانه پیش بینی و تخصیص یافته تلقی شود و شرکت بیمه مزارع، باغات و محصولات و جبران خسارت حوادث غیر مترقبه باید نسبت به تشکیل صندوق حوادث اقدام تا در صورت عدم بروز حوادث مذکور اعتبارات تخصیص یافته به این صندوق منتقل و ذخیره مناسبی برای پرداخت به موقع خسارت این حوادث در زمان وقوع حادثه به کار گرفته شود و مصداق نوش دارو بعد از مرگ سهراب پیدا ننماید و برای کشاورزان و تولیدکنندگان بخش کشاورزی کشور اطمینان بیشتری نسبت به جبران خسارت وارده به آن ها از حوادث غیر مترقبه و پرداخت به موقع خسارت حاصل گردد

د- اولویت بندی تولید محصولات کشاورزی

با توجه به مجموع شرایط فعلی اولویت بندی تولید محصولات بخش کشاورزی در کوتاه مدت و در میان مدت به شرح زیر است:

- ۱- تولید محصولات اساسی
- ۲- تولید محصولات صادراتی
- ۳- تولید سایر محصولات کشاورزی

امید است با اجرایی شدن پیشنهادات ارایه شده در این گزارش گوشه ای از منویات مقام معظم رهبری و انتظارات ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران در امر جهش تولید در بخش کشاورزی کشور محقق و موجبات توسعه پایدار بخش کشاورزی فراهم آید

دفتر مرکزی خانه کشاورز